

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนผักและผลไม้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้งานหัตถกรรมไทย โดยได้ศึกษาหาสูตรของสบู่ที่เหมาะสมเพื่อใช้ในงานแกะสลักโดยเฉพาะ และได้พัฒนาลักษณะของสบู่ให้มีขนาด รูปร่าง และความเหมาะสมกับการใช้ในงานแกะสลัก เพื่อให้มีเศษสบู่เหลือทิ้งน้อยที่สุด และเป็นไปตามความต้องการใช้งานของช่างแกะสลัก รวมทั้งได้ลักษณะของเนื้อสบู่ที่เหมาะสมกับขั้นตอนการแกะสลักให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน สีสันคงทน และได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้แกะสลักสบู่ที่มีต่อผลิตภัณฑ์สบู่ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อจำแนกนักแกะสลักตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และประสบการณ์การแกะสลักสบู่ เพื่อให้สบู่ที่พัฒนาได้มีความเหมาะสมสำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนผักและผลไม้ สรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษากระบวนการผลิตและสภาวะที่เหมาะสมในการผลิตสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนผักและผลไม้

1. ผลการศึกษาสูตรพื้นฐานของสบู่ 3 สูตร สบู่สูตรที่ 1 ได้รับคะแนนความพึงพอใจด้านลวดลาย และการประกอบมากที่สุด รองลงมา คือ สบู่สูตรที่ 3 และ 2 ตามลำดับ และสบู่สูตรที่ 3 ได้ความพึงพอใจด้านลักษณะทั่วไปสูงที่สุด
2. สภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสบู่สูตรที่ 1 คือ การใช้ส่วนผสมของ น้ำมันมะกอก 500 g โซเดียมไฮดรอกไซด์ 60 g และน้ำ 140 ml ที่อุณหภูมิ 45°C เป็นสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิต โดยได้รับคะแนนความพึงพอใจด้านลักษณะทั่วไป ลวดลาย และการประกอบสูงที่สุด
3. สภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสบู่สูตรที่ 2 คือ การใช้ส่วนผสมของ น้ำมันมะพร้าว 200 g โซเดียมไฮดรอกไซด์ 35 g และน้ำ 80 ml ที่อุณหภูมิ 45°C เป็นสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิต โดยได้รับคะแนนความพึงพอใจด้านลักษณะทั่วไป ลวดลาย และการประกอบสูงที่สุด

4. สภาพที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสบู่สูตรที่ 3 คือ การใช้ส่วนผสมของกลีเซอรินแห้ง 200 g และโซเดียมไฮดรอกไซด์ 5 g ที่อุณหภูมิ 45°C เป็นสภาพที่เหมาะสมสำหรับการผลิต โดยได้รับความพึงพอใจด้านลักษณะทั่วไป ลวดลาย และการประกอบสูงที่สุด

5. เมื่อเปรียบเทียบสบู่ 3 สูตร สบู่สูตรที่ 3 ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีลักษณะทั่วไป ประณีต สวยงาม มีรูปแบบรูปทรงและสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่แตกหรือร้าว ไม่มีรา ไม่ปรากฏเศษสบู่เป็นขุยหรือรอยมีดให้เห็นอย่างเด่นชัดจนทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม

5.1.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนผักและผลไม้

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักแกะสลักสบู่ ข้อมูลพื้นฐานของนักแกะสลักสบู่ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.50) มีอายุน้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 30.80) มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 57.70) โดยส่วนใหญ่ยังไม่ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 71.20) ซึ่งประสบการณ์ในการแกะสลักผักผลไม้ไม่น้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 80.80) และมีประสบการณ์ในการแกะสลักสบู่ไม่น้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 82.70)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักแกะสลักที่มีต่อการแกะสลักสบู่และผลิตภัณฑ์สบู่สำหรับแกะสลักที่มีจำหน่ายทั่วไปในท้องตลาด

นักแกะสลักคิดว่าผลิตภัณฑ์สบู่แกะสลักสามารถใช้เป็นของที่ระลึกและของประดับตกแต่งที่สร้างความประทับใจได้สูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) และนักแกะสลักคิดว่าสบู่สำหรับแกะสลักสามารถเลือกใช้สบู่ที่มีจำหน่ายโดยทั่วไปได้ต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักแกะสลักต่อสบู่แกะสลัก

1) นักแกะสลักมีความคิดเห็นต่อสบู่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) คือความนิยมของสบู่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.23$) คือ ความแห้ง/กระด้างของสบู่

2) นักแกะสลักมีความคิดเห็นต่อสบู่ทั่วไปในท้องตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) คือกลิ่นของสบู่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) คือความเหนียวของสบู่

3) นักแกะสลัก เพศชายมีความคิดเห็นต่อสบู่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) คือความนิยมของสบู่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) คือความแห้ง/กระด้างของสบู่

4) นักแกะสลัก เพศหญิงมีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) คือความนิยมของสนุ่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$) คือความแห้ง/กระด้างของสนุ่

5) นักแกะสลัก ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีมีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) คือ ความเหนียวของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.81$) คือ ความแห้ง/กระด้างของสนุ่

6) นักแกะสลัก ที่มีอายุ 20- 30 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) คือ ความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) คือ ความแห้ง/กระด้างของสนุ่

7) นักแกะสลัก ที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) คือความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) คือ ความลื่นของสนุ่

8) นักแกะสลัก ที่มีอายุ มากกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) คือ ความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) คือ กลิ่นของสนุ่

9) นักแกะสลัก ที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.45$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) คือความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) คือ กลิ่นของสนุ่

10) นักแกะสลัก ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) คือ ความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) คือ ความแห้ง/กระด้างของสนุ่

11) นักแกะสลัก ที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) คือ ความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$) คือ กลิ่นของสนุ่

12) นักแกะสลักที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นต่อสนุ่แกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) คือ ความนิยมของสนุ่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) คือ สีของสนุ่

13) นักแกะสลักที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) คือ ความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.66$) คือ ความถี่ของสนุ

14) นักแกะสลักที่เป็นนักศึกษายังไม่ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) คือ ความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) คือ ความแห้ง/กระด้างของสนุ

15) นักแกะสลักที่มีประสบการณ์การแกะสลัก น้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) คือ ความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) คือ ความแห้ง/กระด้างของสนุ

16) นักแกะสลักที่มีประสบการณ์การแกะสลัก 1-2 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) คือ ความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$) คือ กลิ่นของสนุ

17) นักแกะสลักที่มีประสบการณ์การแกะสลัก มากกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) คือความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.65$) คือกลิ่นของสนุ

18) นักแกะสลักที่มีประสบการณ์การแกะสลักสนุ น้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) คือความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) คือความแห้ง/กระด้างของสนุ

19) นักแกะสลักที่มีประสบการณ์การแกะสลักสนุ 1-2 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.66$) คือความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) คือกลิ่นของสนุ

20) นักแกะสลักที่มีประสบการณ์การแกะสลักสนุ มากกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นต่อสนุแกะสลักโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) คือความนิยมของสนุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) คือคุณสมบัติของสนุต่อการระบาย

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักแกะสลักต่อสบู่แกะสลัก

นักแกะสลักมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของสบู่ ด้านความนุ่มของสบู่ ความเหนียวของสบู่ และกลิ่นของสบู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของสบู่ ความแห้ง/กระด้างของสบู่ ความลื่นของสบู่ สีของสบู่ คุณสมบัติของสบู่ต่อการระบายสี และคุณภาพโดยรวมของสบู่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

5. ผลวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของสบู่แกะสลักที่เหมาะสม

นักแกะสลักสบู่ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบของสบู่แกะสลักที่เหมาะสมอันดับที่ 1 คือแบบกลม จำนวนร้อยละ 65.40 รองลงมาคือ แบบสี่เหลี่ยม แบบรี และแบบรูปหัวใจ คิดเป็นร้อยละ 19.20 และ 11.50 และ 3.80 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาพัฒนาสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนฝักและผลไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้งานหัตถกรรมไทย ปรากฏว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปราย ดังต่อไปนี้

5.2.1 การผลิตสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนฝักและผลไม้

สบู่สูตรที่ 3 ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีลักษณะทั่วไป ประสิทธิภาพ สวยงาม มีรูปแบบรูปทรงและสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่แตกหรือร้าว ไม่มีรา ไม่ปรากฏเศษสบู่เป็นขุยหรือรอยมีดให้เห็นอย่างเด่นชัดจนทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม ซึ่งตรงกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สบู่แกะสลัก กำหนดไว้ รวมทั้ง บุรินทร์ภัทร ชวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแกะสลักสบู่ได้ให้คุณสมบัติของสบู่ที่เหมาะสมกับงานแกะสลัก ว่า ต้องมีเนื้อสบู่ที่นุ่มและเหนียวเท่านั้น สามารถตัดเฉือนหรือเกลา ให้หลุดออกจากกันได้ด้วยมีดแกะสลัก เมื่อแกะสลักเป็นกลีบหรือใบบางๆ แล้วใช้ปลายนิ้วตะเบาๆ ให้มีวนปลิวตามต้องการ โดยเนื้อสบู่ไม่แตก สอดคล้องกับ (<http://www.thaicarvingart.com/Soap%20Carvings.html>) ที่กล่าวว่า เมื่อแกะสลักแล้วเนื้อสบู่สามารถปลิวไหวเป็นลวดลายละเอียดอ่อนตามที่ต้องการ โดยเนื้อสบู่ไม่แตกเป็นขุย สามารถเก็บไว้ได้นาน มีกลิ่นหอมสดชื่น และยังคงแต่งแต้มสีสันทันได้ตามความต้องการ มีการดูดซึมสีลงไปเนื้อสบู่ได้ดี

5.2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนฝักและผลไม้

นักแกะสลักมีความพึงพอใจต่อสบู่สำหรับใช้ในงานแกะสลักแทนฝักและผลไม้ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะคุณภาพของผลิตภัณฑ์สบู่แกะสลัก ด้านความนุ่ม ความเหนียวของสบู่ ซึ่ง

สามารถแกะสลักลวดลายต่างๆ ได้ง่าย ชิ้นงานมีความประณีต ไม่แตกหักง่าย ขณะแกะสลักเนื้อสบู่ไม่แห้งหรือแข็ง แม้โดนลมโกรกเป็นเวลานาน สามารถจัดแต่งกลีบดอกให้ม้วน พลิว ได้ตามความต้องการ ซึ่งแตกต่างจากสบู่ทั่วไปที่วางขายในตลาด ที่ขณะแกะสลักไม่ควรให้สบู่ถูกลมโกรกเป็นเวลานาน เพราะสบู่จะแห้งกรอบเร็วขึ้น ถ้ามีการจัดกลีบดอกหรือใบไม้ให้ม้วนพลิว ต้องทำขณะที่สบู่ยังมีความนิ่มอยู่ และถ้ายังแกะสลักไม่เสร็จ ต้องเก็บใส่กล่องปิดฝาให้สนิท อย่าให้โดนลม เพราะจะทำให้เนื้อสบู่แข็ง เมื่อนำมาแกะสลักอีกครั้ง จะแตกหักง่าย

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยการพัฒนาสบู่แกะสลัก ด้านลักษณะเนื้อสัมผัสของเนื้อสบู่ด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น ความแข็ง ความนิ่ม แรงตัด และแรงเฉือน และศึกษาสีของสบู่ที่เหมาะสมต่อการนำไประบายสีภายหลังการแกะสลัก
2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาสถานะที่เหมาะสมในการเก็บรักษา ชนิดของบรรจุภัณฑ์ อายุการเก็บรักษา และราคาต้นทุน/ราคาการผลิตจำหน่าย รวมไปถึงการถ่ายทอดผลงานวิจัยสู่ชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป